

УКРАЇНОМОВНІ КОМУНІКАЦІЇ У ПРОСТОРІ ІНТЕРНЕТУ

Глобальна мережа Інтернет як принципово новий засіб масової комунікації ввійшла у життя людей відносно недавно – наприкінці минулого сторіччя. За короткий час ця новітня інформаційна технологія поширилася настільки, що стала активно використовуватися у всіх сферах життєдіяльності людини та суспільства. Інтернет став невід'ємною складовою інформаційного простору сучасної культури, причому його значущість постійно зростає, а спілкування за допомогою Мережі зайняло особливе місце в суспільному житті, адже Інтернет-технології допомагають у різних сферах життєдіяльності людини. Завдяки Інтернету з'явилися нові канали комунікації, виникли нові форми спілкування. Така трансформація комунікативного простору змінила найголовніший засіб людського спілкування – мову [1, с. 31].

Мова, якою послуговуються жителі комп'ютерного гіперпростору, стає предметом дослідження мовознавців різних країн, і, на їхню думку, писемна мова у сфері Інтернет-комунікації характеризується адаптацією засобів розмовної мови (інтонація, тон) до писемної форми паралінгвістичних засобів (шрифт, колір, графічні символи та ін.). При цьому виникає нова форма мовної взаємодії – писемна розмовна мова [2]. В Інтернеті як засобі комунікації спілкування здійснюється здебільшого за допомогою писемних текстів. Усна розмовна мова має тут тільки писемну фіксацію, тобто усність, як одна з характерних ознак розмовного стилю в Інтернеті, «переплавляється» в писемну форму. При цьому заміщенні одиниці писемного тексту перебирають на себе функції компонентів усної мови. Відтак писемна форма розмовного стилю в її комп'ютерному різновиді виконує такі функції: при створенні писемного тексту – функцію відтворення вимови, при сприйманні (читанні) – функцію аудіювання.

Тут, імовірно, варто говорити не про взаємозаміну чи взаємопроникнення усного й писемного різновидів спілкування, а про їхнє адаптування на функціональному рівні до форми іншого різновиду. Проте за зовнішніми атрибутами усний та писемний різновиди розмовного стилю не набувають ознак відповідно писемного та усного різновидів. Відомо, що інформація у процесі комунікації передається за допомогою значення слів лише на 7 %, характером звучання та інтонацією – на 38 %, а інші 55 % інформації – невербальними засобами: жестами, мімікою, зовнішнім виглядом. Як показують дослідження, будь-який сайт особливо яскраво висвічує прогалини орфографічної, пунктуаційної та стилістичної грамотності його творців, учасників або користувачів.

В Інтернет-мовленні поширене відображення особливостей розмовної фонетики комунікантів (*че, токо, щас, ваще*), нерідко зустрічаються спроби відображення інтонаційної забарвлення фрази, не тільки за рахунок знаків-«смайликів», але і за рахунок позначення розтягнутих голосних (ну -у-у-у, не зна-а-аю я!). Графічна форма деяких слів наближена до звукової і схожа на транскрипцію, наприклад: «все життя мріяла побувати в чоловічій шкурі, мона?», «ну, че?», Або «залиш» *Змі-а-а – e-eee !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!*», «НЕ

СПААААААААТЬ!». Звичайно, це жодним чином не свідчить про складання якоїсь мережевої норми, подібне написання не носить тотального характеру. Крім спеціальних слів і висловів, мова спілкування в мережі також включає в себе особливі значки – смайлики, які відображають вираз обличчя, жести, дії або настрої. Використовуючи їх, необхідно чітко розуміти значення конкретного знака, а також бути впевненим у тому, що його знає ваш співрозмовник. Інакше він, по-перше, може подумати, що ви засмічуєте свою мову незрозумілими позначками, а по-друге, переплутати значення і вирішити, що з вами відбувається зовсім не те, що малося на увазі.

Комп'ютер та Інтернет – визначні досягнення людства, проте кожне з відкриттів може нести як корисні, так і згубні наслідки. Користувачі Інтернету у наш час, не розуміючи того, що мережа – це чудовий спосіб підвищити рівень грамотності, «забруднюють» мову сленгізмами, жаргонізмами, припускаються помилок у письмовому спілкуванні. Така мовна ситуація є наслідком неправильного використання видатного винаходу ХХ сторіччя.

Підсумовуючи вище викладене, ми можемо відмітити фактично нове мовне явище – Інтернет-стиль, бо він суміщає окремі риси розмовного, художнього, публіцистичного, офіційно-ділового і наукового стилів. Крім того, в мережі стирається різниця між усним і писемним мовленням. І, на жаль, українську мову в Інтернеті можна зустріти тільки в одиничних випадках.

Дослідження соціальних мереж та мови спілкування всередині них, проведене різними соціологічними групами, показало, що на українськомовних версіях відомих соціальних мереж (Twitter, Facebook та ВКонтакте) лише 7% користувачів залишають повідомлення (новини, статуси) українською мовою. Фахівці Київського міжнародного інституту соціології стверджують, що суржилом спілкуються і пишуть від 11% до 18% українців, або ж від п'яти до восьми мільйонів осіб. Отже, більшість інформації (85%), що подається у соціальних мережах, російськомовна. Частка україномовної інформації становить всього 14% [3, с. 10–11]. Залишається сподіватися на створення у далекому майбутньому української Інтернет-мережі.

Тому, пам'ятаймо, не важливо, якому із засобів спілкування віддавати перевагу. Головне, уміти зорієнтуватись у будь-якій ситуації. Тільки розумне і доречне використання мовних засобів спілкування допоможе виглядати культурними і освіченими.

Джерела та література

1. Широка С. І. Формування нових стандартів комунікації у просторі Інтернету / С. І. Широка // Гуманітарний часопис, 2011. – № 3. – С. 30–36.
2. [Електронний ресурс]: <http://ukrmova.com.ua/zmist-zhurnalu/vipusk-11/internet-spilkuvannya-yak-nova-forma-mizhosobistisno%D1%97-komunikaci%D1%97/>
3. Чемеркін С.Г. Українська мова в Інтернеті: позамовні та внутрішньо-структурні процеси / С. Г. Чемеркін. – К., 2009. – 240 с.